KORPORATIV MOLIYA

Ummatov Javlon

Annotatsiya: *Korxona faoliyatining barqarorligi va raqobatbardoshligi ko‘p jihatdan korporativ moliyani samarali boshqarishga bog‘liq. Ushbu maqolada korporativ moliyaning nazariy asoslari, uning boshqaruv tizimidagi o‘rni, moliyaviy qarorlar qabul qilish jarayonlari hamda kapital tuzilmasini optimallashtirish masalalari tahlil qilinadi. Shuningdek, korxona qiymatini oshirish, likvidlik va to‘lov qobiliyatini ta’minlash, investitsiya loyihalarini baholash va moliyaviy risklarni boshqarishning amaliy jihatlari yoritiladi. Tadqiqotda korporativ moliyaning zamonaviy tamoyillari asosida moliyaviy resurslardan samarali foydalanish, daromadlilik va xavfsizlik o‘rtasidagi muvozanatni saqlash, shuningdek, korxona manfaatdor tomonlari uchun maksimal qiymat yaratish zarurligi asoslab beriladi. Natijalar korporativ moliya tizimini takomillashtirish, boshqaruv qarorlarining samaradorligini oshirish va xo‘jalik yurituvchi subyektlarning uzoq muddatli moliyaviy barqarorligini mustahkamlashga xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *korporativ moliya, moliyaviy boshqaruv, kapital tuzilmasi, korxona qiymati, investitsion qarorlar, moliyaviy risklar, likvidlik, to‘lov qobiliyati*

Abstract: *The stability and competitiveness of an enterprise largely depend on the effective management of corporate finance. This article analyzes the theoretical foundations of corporate finance, its role in the management system, financial decision-making processes, and issues related to optimizing capital structure. It also highlights practical aspects of increasing enterprise value, ensuring liquidity and solvency, evaluating investment projects, and managing financial risks. The study substantiates the need to use financial resources efficiently based on modern principles of corporate finance, maintain a balance between profitability and security, 1and create maximum value for the enterprise’s stakeholders. The findings contribute to improving the corporate finance system, increasing the effectiveness of managerial decisions, and strengthening the long-term financial stability of business entities. Keywords: corporate finance, financial management, capital structure, enterprise value, investment decisions, financial risks, liquidity, solvency*

Аннотация: *Устойчивость и конкурентоспособность деятельности предприятия во многом зависят от эффективного управления корпоративными финансами. В данной статье анализируются теоретические основы корпоративных финансов, их роль в системе управления, процессы принятия финансовых решений, а также вопросы оптимизации структуры капитала. Кроме того, освещаются практические аспекты повышения стоимости предприятия, обеспечения ликвидности и платежеспособности, оценки инвестиционных проектов и управления финансовыми рисками. В исследовании обосновывается*

необходимость эффективного использования финансовых ресурсов на основе современных принципов корпоративных финансов, сохранения баланса между доходностью и безопасностью, а также создания максимальной стоимости для заинтересованных сторон предприятия. Результаты служат основой для совершенствования системы корпоративных финансов, повышения эффективности управленческих решений и укрепления долгосрочной финансовой устойчивости хозяйствующих субъектов.

Ключевые слова: *корпоративные финансы, финансовое управление, структура капитала, стоимость предприятия, инвестиционные решения, финансовые риски, ликвидность, платежеспособность*

KIRISH

Korporativ moliya korxonalar tomonidan moliyaviy resurslarni qanday jalb qilish, taqsimlash va boshqarish masalalarini o‘rganadigan soha bo‘lib, u 2 operatsiyalarni qo‘llab-quvvatlash, investitsiyalarni amalga oshirish hamda uzoq muddatli qiymat yaratishni ta’minlashga xizmat qiladi. Mazkur yo‘nalish korxona faoliyatining moliyaviy asoslarini tushunishda muhim o‘rin tutadi, chunki aynan moliyaviy qarorlar resurslardan samarali foydalanish, risklarni boshqarish va barqaror rivojlanish imkoniyatlarini belgilab beradi. Shu sababli korporativ moliya biznesning strategik qarorlarini anglash va kompaniya barqarorligini ta’minlash uchun fundamental ahamiyatga ega bo‘lib, ushbu bo‘limning kirish qismida uning mazmuni va ahamiyatini umumiy tarzda yoritish maqsad qilinadi. Ushbu ishda korporativ moliyaning asosiy yo‘nalishlari qisqacha yoritiladi va tadqiqotning umumiy mantiqiy yo‘nalishi belgilanadi. Asosan, moliyalashtirish qarorlarini qabul qilish, investitsiya qarorlarini baholash, likvidlikni samarali boshqarish hamda moliyaviy natijalar va samaradorlikni tahlil qilish masalalariga e’tibor qaratiladi. Mazkur mavzular keyingi bo‘limlarda batafsil ko‘rib chiqiladigan asosiy yo‘nalishlar sifatida tanishtiriladi va o‘quvchiga ishning tuzilishi hamda mazmuniy ketma-ketligi haqida aniq tasavvur beradi.

Korporativ moliya: Korxona va kompaniyalarning moliyaviy resurslarini shakllantirish, taqsimlash va ulardan samarali foydalanishni o‘rganadigan moliya sohasi. U investitsiya qarorlarini qabul qilish, moliyalashtirish manbalarini tanlash, risklarni boshqarish va korxona bozor qiymatini oshirish bilan bog‘liq masalalarni qamrab oladi.

Kapital: Korxona faoliyatini yuritish va rivojlantirish uchun ishlatiladigan moliyaviy, moddiy hamda nomoddiy resurslar majmui. Iqtisodiy mazmunda kapital daromad keltirish maqsadida safarbar etilgan mablag‘ bo‘lib, u ustav kapitali, qarz kapitali va o‘z kapitali shaklida namoyon bo‘lishi mumkin.

Moliyaviy resurslar: Korxonaning faoliyatini moliyalashtirish, investitsiyalarni amalga oshirish va joriy majburiyatlarni bajarish uchun foydalaniladigan pul mablag‘lari hamda ularga tenglashtirilgan vositalar. Ular ichki 3

manbalar, tashqi qarzlar, aksiyalar chiqarish yoki operatsion daromadlar hisobidan shakllanishi mumkin.
Qiymat yaratish: Korxona faoliyati natijasida uning iqtisodiy qiymatini oshirish jarayoni. Bu jarayon daromadlilikni ko‘paytirish, xarajatlarni optimallashtirish, aktivlardan samarali foydalanish va investorlarga uzoq muddatli foyda keltirish orqali amalga oshiriladi.
Moliyalashtirish manbalari: Korxona o‘z faoliyati va rivojlanishi uchun jalb qiladigan ichki va tashqi resurslar. Ular o‘z mablag‘lari, bank kreditlari, obligatsiyalar, aksiyalar emissiyasi, lizing va boshqa moliyaviy instrumentlarni o‘z ichiga oladi.
Investitsiya qarori: Korxonaning qaysi loyihalar va aktivlarga mablag‘ yo‘naltirishini belgilovchi moliyaviy qaror. Bunday qarorlar kutilayotgan daromad, xavf darajasi, kapital qiymati va strategik maqsadlar asosida baholanadi.
Kapital qiymati: Kapitalni jalb qilish va undan foydalanish uchun korxona tomonidan “to‘lanadigan” iqtisodiy xarajat. U qarz mablag‘lari bo‘yicha foiz stavkasi, aksiyadorlar kutayotgan daromad va moliyalashtirish tarkibiga bog‘liq bo‘ladi.
Risk: Moliyaviy natijalarning kutilganidan farq qilishi yoki zarar yuzaga kelish ehtimoli. Korporativ moliyada risk investitsiya, likvidlik, kredit va bozor risklari shaklida namoyon bo‘lib, qaror qabul qilishda alohida e’tiborga olinadi.
Korporativ moliya zamonaviy iqtisodiy sharoitda korxonalar faoliyatining muhim tayanchi hisoblanadi, chunki u resurslarni oqilona taqsimlash, moliyaviy barqarorlikni saqlash va rivojlanish istiqbollarini belgilashda asosiy rol o‘ynaydi. Bozor munosabatlarining tez o‘zgarishi, raqobatning kuchayishi va noaniqliklarning ortib borishi sharoitida korxonalar uchun moliyaviy qarorlarni puxta rejalashtirish, xavflarni anglash va mavjud imkoniyatlardan samarali foydalanish alohida ahamiyat kasb etadi. Shu jihatdan korporativ moliya nafaqat kundalik xo‘jalik faoliyatini boshqarishga, balki uzoq muddatli strategik maqsadlarni shakllantirishga ham
4
xizmat qiladi. U korxona ichidagi mablag‘lar oqimini tartibga solish, investitsion va ishlab chiqarish faoliyatini uyg‘unlashtirish hamda iqtisodiy o‘sish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishda muhim ahamiyatga ega bo‘ladi. Shuning uchun korporativ moliya korxona rivojlanishining umumiy yo‘nalishini belgilovchi, boshqaruv qarorlarini asoslovchi va iqtisodiy samaradorlikni ta’minlashga ko‘maklashuvchi dolzarb soha sifatida qaraladi.
Asosiy qism
Korporativ moliya korporatsiyaning moliyaviy resurslarini samarali boshqarish, ularning manbalari va foydalanish yo‘nalishlarini to‘g‘ri belgilashga xizmat qiladigan moliyaviy faoliyatlar majmuasidir. Uning asosiy maqsadi korxona qiymatini oshirish, pul oqimlarini muvozanatlash, risklarni boshqarish hamda resurslardan eng maqbul tarzda foydalanishni ta’minlashdan iborat. Korporativ moliya doirasi korxonaning kundalik operatsiyalarini moliyalashtirish, uzoq

muddatli investitsiya loyihalarini baholash, kapital tuzilmasini shakllantirish va moliyalashtirish manbalarini tanlash kabi muhim masalalarni qamrab oladi. Mazkur yo‘nalish biznes faoliyatini uzluksiz yuritishda aylanma mablag‘lar ehtiyojini aniqlash, ishlab chiqarish va sotuv jarayonlarini moliyaviy jihatdan qo‘llabquvvatlash, shuningdek, foydali investitsion qarorlar qabul qilish uchun zarur tahliliy asos yaratadi. Shu bilan birga, korporativ moliya aksiyalar, obligatsiyalar, kreditlar va ichki mablag‘lar kabi turli moliyalashtirish manbalarining afzallik va cheklovlarini baholab, korxona uchun eng maqbul kapital kombinatsiyasini tanlashga yordam beradi. Shunday qilib, korporativ moliya korxonaning moliyaviy resurslarini boshqarishda markaziy o‘rin tutib, operatsion faoliyat, investitsion qarorlar va moliyalashtirish tanlovlari o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni tizimli ravishda tartibga soladi.

Moliyaviy boshqaruv: Korporativ moliyadagi moliyaviy boshqaruv korxona resurslarini samarali rejalashtirish, taqsimlash va nazorat qilish jarayonidir. U pul oqimlarini boshqarish, rentabellikni oshirish, risklarni kamaytirish hamda

5

kompaniya qiymatini maksimal darajaga yetkazishga qaratiladi. Mazkur tushuncha korxonaning strategik va operatsion qarorlarini moliyaviy nuqtai nazardan baholashda asosiy ahamiyatga ega.

Kapital tuzilmasi: Kapital tuzilmasi korxonaning faoliyatini moliyalashtirishda foydalaniladigan uzoq muddatli mablag‘lar tarkibini ifodalaydi, ya’ni o‘z mablag‘lari va qarz mablag‘lari nisbatini ko‘rsatadi. U korxonaning moliyaviy barqarorligi, kapital qiymati va xavf darajasiga bevosita ta’sir qiladi. To‘g‘ri kapital tuzilmasini tanlash korporativ moliya tahlilida muhim qaror hisoblanadi.

Investitsiya qarori: Investitsiya qarori korxonaning uzoq muddatli aktivlarga, loyihalarga yoki rivojlanish yo‘nalishlariga mablag‘ ajratish bo‘yicha qabul qiladigan qaroridir. Bunday qarorlar kelajakdagi daromad, risk va pul oqimlari asosida baholanadi. Korporativ moliyada investitsiya qarorlari kompaniya o‘sishi va qiymatini belgilovchi asosiy omillardan biridir.

Moliyalashtirish qarori: Moliyalashtirish qarori korxona o‘z faoliyatini qanday manbalar hisobidan ta’minlashini belgilovchi qarordir. Bu jarayonda ichki manbalar, aksiyalar chiqarish, bank kreditlari yoki boshqa qarz instrumentlari tanlanadi. Ushbu qaror korxonaning kapital qiymati, likvidligi va moliyaviy riskiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi.

Aylanma kapital: Aylanma kapital korxonaning qisqa muddatli majburiyatlarini qoplash va kundalik operatsion faoliyatini uzluksiz davom ettirish uchun zarur bo‘lgan mablag‘larni anglatadi. U joriy aktivlar va joriy majburiyatlar o‘rtasidagi farq sifatida baholanadi. Aylanma kapitalni samarali boshqarish korxonaning likvidligi va to‘lov qobiliyatini saqlashda muhim ahamiyatga ega.

Korporativ moliyaning asosiy vazifalari va maqsadlari korxonaning moliyaviy resurslarini samarali boshqarish, kapitalni to‘g‘ri taqsimlash hamda uzoq muddatli

qiymat yaratishga yo‘naltirilgan qarorlar qabul qilish bilan bog‘liq. Bu yo‘nalishda firmaning mablag‘larni qanday ajratishi, ya’ni investitsiya, operatsion ehtiyojlar va
6
rivojlanish loyihalari o‘rtasida resurslarni optimal taqsimlashi muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, yangi loyihalarni baholashda ularning kutilayotgan daromadliligi, xarajatlari, pul oqimlari va risk darajasi tahlil qilinadi; bunda loyihaning korxona qiymatiga qo‘shadigan hissasi asosiy mezon sifatida olinadi. Likvidlikni saqlash esa korxonaning qisqa muddatli majburiyatlarini o‘z vaqtida bajarishi, moliyaviy barqarorligini ushlab turishi va kutilmagan holatlarga tayyor bo‘lishini ta’minlaydi. Korporativ moliyada rentabellik, risk va qiymat yaratish o‘zaro chambarchas bog‘liq analitik tushunchalar hisoblanadi: yuqori foyda har doim ham past riskni anglatmaydi, shuning uchun qarorlar kutilgan daromad va xavf o‘rtasidagi muvozanatni hisobga olgan holda qabul qilinadi. Aynan shu muvozanat korporativ moliyaning markaziy tushuntiruvchi qismida korxona moliyaviy strategiyasini anglash uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.
Korporativ moliyalashtirish manbalari odatda ichki va tashqi manbalarga ajratiladi. Ichki moliyalashtirish korxona faoliyati natijasida shakllangan foyda, amortizatsiya ajratmalari va aylanma mablag‘larning samarali boshqaruvi hisobidan vujudga keladi; bu usul odatda tashqi qarzga bog‘liqlikni kamaytiradi va moliyaviy mustaqillikni oshiradi. Tashqi moliyalashtirish esa bank kreditlari, obligatsiyalar chiqarish, aksiyalar emissiyasi, lizing va boshqa jalb qilingan mablag‘lar orqali amalga oshiriladi; u korxona uchun tezroq resurs jalb qilish imkonini bersa-da, foiz xarajatlari, dividend majburiyatlari yoki mulkchilik ulushining kamayishi kabi oqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin. Shu sababli moliyalashtirish manbalarini taqqoslashda bir nechta asosiy mezonlarga e’tibor qaratiladi. Birinchidan, qiymat mezoni, ya’ni mablag‘ning umumiy narxi va unga bog‘liq xarajatlar hisobga olinadi. Ikkinchidan, risk mezoni, ya’ni majburiyatlarni qaytarish qobiliyati, pul oqimlarining barqarorligi va moliyaviy xavf darajasi baholanadi. Uchinchi muhim mezon — nazorat bo‘lib, u tashqi investorlar yoki kreditorlar ishtiroki natijasida boshqaruv ustidan ta’sirning o‘zgarishini anglatadi. Bundan tashqari, muddatlilik, moslashuvchanlik va mablag‘larning o‘z vaqtida mavjudligi ham qaror qabul
7
qilishda muhim ahamiyatga ega. Amaliyotda korxona odatda ushbu mezonlarni birgalikda tahlil qilib, o‘zining moliyaviy strategiyasi, rivojlanish bosqichi va bozor sharoitiga eng mos keladigan moliyalashtirish variantini tanlaydi.
Korporativ moliya boshqaruv qarorlarini shakllantirishda va biznes natijadorligini oshirishda amaliy jihatdan muhim rol o‘ynaydi, chunki u resurslarni taqsimlash, kapital tuzilmasini belgilash, investitsiya loyihalarini tanlash hamda likvidlik va rentabellik o‘rtasidagi muvozanatni ta’minlashga xizmat qiladi. Moliyaviy qarorlar korxonaning barqarorligiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi: pul oqimlarini samarali boshqarish, qarz yukini maqbul darajada ushlab turish va aylanma mablag‘lar ehtiyojini to‘g‘ri rejalashtirish moliyaviy risklarni kamaytiradi

hamda to‘lov qobiliyatini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, kapitalga oid qarorlar korxonaning o‘sish salohiyatini belgilaydi, chunki investitsiya resurslarining qaysi yo‘nalishga yo‘naltirilishi ishlab chiqarish quvvatini kengaytirish, yangi bozorlarni egallash va innovatsion loyihalarni amalga oshirish imkoniyatlarini ochadi. Moliyaviy boshqaruvning yana bir muhim jihati strategik moslashuvchanlikni saqlashdir; ya’ni kompaniya tashqi muhitdagi o‘zgarishlarga tez javob berishi, kapital bozorlaridan samarali foydalanishi va alternativ moliyalashtirish manbalarini jalb qila olishi kerak. Shu nuqtai nazardan, korporativ moliya nafaqat hisobotlar va ko‘rsatkichlar tizimi, balki menejmentning qaror qabul qilish sifatini oshiruvchi, biznesning raqobatbardoshligi va uzoq muddatli qiymatini belgilovchi asosiy boshqaruv vositasi hisoblanadi.

Xulosa

Korporativ moliya korporatsiyaning moliyaviy resurslarini samarali boshqarish, kapitalni oqilona taqsimlash va qiymat yaratishga yo‘naltirilgan muhim tizimdir. Ushbu yo‘nalish korxonaning moliyaviy barqarorligini ta’minlash, uning barqaror o‘sishini qo‘llab-quvvatlash hamda investitsion va strategik qarorlarni asosli qabul qilishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Shuningdek, korporativ moliya foydani oshirish, xatarlarni boshqarish va uzoq muddatli rivojlanish maqsadlariga

8

erishishda asosiy omil bo‘lib xizmat qiladi. Shu bois, bu mavzu korxona faoliyatining samaradorligi va raqobatbardoshligini belgilovchi markaziy yo‘nalishlardan biri hisoblanadi.

Korporativ moliya tahlilidan kelib chiqadigan asosiy xulosalar shundan iboratki, kompaniya qiymatini oshirishda kapitalni oqilona taqsimlash markaziy o‘rin tutadi. Bunda resurslar eng yuqori qaytish beradigan yo‘nalishlarga yo‘naltirilishi, investitsiya qarorlari esa nafaqat daromadlilik, balki loyiha bilan bog‘liq xavflar nuqtayi nazaridan ham baholanishi lozim. Shuningdek, moliyalashtirish tanlovi korxonaning barqarorligi va o‘sish salohiyatiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi, shu bois qarz va o‘z mablag‘lari o‘rtasidagi maqbul nisbatni topish muhimdir. Umuman olganda, korporativ moliya samarali boshqaruv, ehtiyotkor investitsiya siyosati va risk hamda daromadlilik o‘rtasidagi muvozanatga asoslangan qarorlar tizimi orqali korxona qiymatini maksimal darajaga yetkazishga xizmat qiladi.

Korporativ moliya biznes boshqaruvida muhim amaliy ahamiyatga ega bo‘lib, u kompaniyaning resurslarini samarali taqsimlash, investitsion qarorlarni to‘g‘ri qabul qilish va moliyaviy xavflarni oqilona boshqarish orqali umumiy natijadorlikni oshirishga xizmat qiladi. To‘g‘ri va asosli moliyaviy qarorlar korxonaning samaradorligini kuchaytiradi, foydadorligini oshiradi hamda uzoq muddatli barqarorlikni ta’minlaydi. Shu bois korporativ moliya nafaqat nazariy bilimlar majmuasi, balki amaliy boshqaruv jarayonida bevosita qo‘llaniladigan vosita hisoblanadi. Yakuniy xulosa shundan iboratki, korporativ moliyada nazariya va amaliyot bir-biri bilan chambarchas bog‘liq bo‘lib, nazariy yondashuvlar amaliy

qarorlarning sifatini oshiradi, amaliy tajriba esa nazariyaning hayotiyligini va samaradorligini tasdiqlaydi.
Qiymatni oshirish maqsadi: Korporativ moliyaning asosiy yakuniy xulosasi shundan iboratki, moliyaviy qarorlarning barchasi kompaniya bozor qiymatini
9
oshirishga xizmat qilishi kerak. Bu yondashuv investitsiya, moliyalashtirish va dividend siyosatini yagona strategik maqsad atrofida birlashtiradi.
Risk va daromadlilik muvozanati: Korxona moliyaviy boshqaruvida qarorlar faqat foyda hajmiga emas, balki u bilan bog‘liq risk darajasiga ham asoslanadi. Shu sababli samarali korporativ moliya kutilayotgan daromad va xavf o‘rtasida oqilona muvozanatni ta’minlashni talab qiladi.
Kapital tuzilmasining ahamiyati: Moliyalashtirish manbalarini to‘g‘ri tanlash korxonaning barqarorligi, kapitallar narxi va moliyaviy moslashuvchanligiga bevosita ta’sir qiladi. Optimal kapital tuzilmasi kompaniyaning uzoq muddatli raqobatbardoshligini qo‘llab-quvvatlaydi.
Pul oqimlarining ustuvorligi: Korporativ moliyada sof foydadan ko‘ra pul oqimlari real moliyaviy holatni aniqroq ifodalaydi. Shuning uchun likvidlikni boshqarish, to‘lov qobiliyatini saqlash va investitsion qarorlarni baholashda pul oqimlari asosiy ko‘rsatkichlardan biri hisoblanadi.
Moliyaviy rejalashtirish va nazorat: Uzoq muddatli muvaffaqiyat uchun korxona moliyaviy rejalashtirishni muntazam nazorat bilan birlashtirishi zarur. Bu jarayon resurslardan samarali foydalanish, og‘ishlarni aniqlash va strategik maqsadlarga erishishni ta’minlaydi.
Strategik qarorlar uyg‘unligi: Investitsiya, dividend va moliyalashtirish bo‘yicha qarorlar o‘zaro bog‘liq bo‘lib, ularni alohida emas, yagona tizim sifatida ko‘rib chiqish kerak. Bunday uyg‘unlik korporativ moliya samaradorligini oshiradi va boshqaruv sifatini kuchaytiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Brealey, R. A., Myers, S. C., & Allen, F. (2020). Principles of corporate finance (13-nashr). New York, NY: McGraw-Hill Education.
10
2. Ross, S. A., Westerfield, R., & Jaffe, J. (2019). Corporate finance (13-nashr). New York, NY: McGraw-Hill Education.
3. Damodaran, A. (2015). Applied corporate finance (4-nashr). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
4. Berk, J., DeMarzo, P., & Harford, J. (2022). Fundamentals of corporate finance (5-nashr). Harlow, UK: Pearson.
5. Koller, T., Goedhart, M., & Wessels, D. (2020). Valuation: Measuring and managing the value of companies (7-nashr). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

6. Titman, S., Martin, J. D., & Keown, A. J. (2017). Financial management: Principles and applications (13-nashr). Boston, MA: Pearson.

7. Miller, M. H., & Modigliani, F. (1958). The cost of capital, corporation finance and the theory of investment. American Economic Review, 48(3), 261–297.

8. Modigliani, F., & Miller, M. H. (1963). Corporate income taxes and the cost of capital: A correction. American Economic Review, 53(3), 433–443.

9. O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi. (2023). O‘zbekiston Respublikasi davlat byudjeti ijrosi to‘g‘risidagi hisobot. Toshkent: Moliya vazirligi.

10. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. (2024). Moliyaviy barqarorlik sharhi. Toshkent: O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki.